

صاحب امتیاز: م. غبار

مدیرمسئول: م. فرهنگ

اداره: جاده میوند کابل

تلفون: ۲۹۵۳

وطن

هر پنجشنبه نشر میشود

اشتراک:

کابل:	۵۰	افغانی
ولایات	۶۰	افغانی
خارج	۵	دالر
یکشماره	۷۵	پول

سال اول

شماره چهل و چهارم

۲۶ جدی

۱۳۳۰

رژیم‌های سیاسی (بقیه)

م. فرهنگ

دوم- سلطنت مطلقه یا استبدادی - نظامی است که در آن پادشاه امور مملکت را مستقیماً و یا بوسیله وزرای که در اجرای امور بیش از کاتب و منشی حیثیت ندارند - اجرا میکند و اما هیچ گونه مسئولیت در برابر احدی ندارد. گویا در سلطنت استبدادی پادشاه هم شاه است و هم صدراعظم و هم پارلمان. قوای ثلاثه دولت یعنی قوه مقننه و اجرائیه و قضائیه در وجود او ختم میشود و نیک و بد احوال مردم جمله از او آغاز میکند. برای اثبات همین قدرت بی پایان بود که لویی چهارده پادشاه مستبد فرانسه

به وزرای خود گفت: "من خود دولت" و بعد نصف مالیه مملکت را صرف ساختن قصر و رسای نمود.

در اواخر قرون وسطی در اروپا به اثر توسعه تجارت و انکشاف کارگاه‌های صنعتی مردم شهرنشین خود را از قید اسارت روسای ملوک الطوائف یعنی خوانین و ملاکان بزرگ ده که مناقیشان در شماره گذشته بیان شد - آزاد نمودند، سلاطین که تا آنوقت از نظر حصول مالیات و تهیه اردو دست‌نگر خوانین بودند ازین فرصت استفاده نموده با وضع مالیات مستقیم و فراهم نمودن اردوی مستقل دایمی بر قدرت خود افزودند و خوانین بزرگ را مجبور به اطاعت از حکومت مرکزی ساختند. تا آنجا که بتدریج خوانین و زمینداران گردنکش قلاع جنگی خود را ترک داده رو به دربار نهادند و جزو ملتزمین رکاب و حواشی دربار قرار گرفتند و صاحب رتبه و منصب دولتی شدند. باین ترتیب در اوایل قرن جدید دولتهای ملوک الطوائفی در اروپا بدولتهای مطلقه و متکی بر طبقه اریستوکراسی یعنی نجبا و اعیان تبدیل گردید. اما سلطنت استبدادی در اجتماع هیچ گونه حقی برای توده ملت نمیشناخت و از آزادیهای طبیعی بشر مثل آزادی تحریر و تقریر، آزادی اقامت و مسافرت، آزادی انتخاب شغل و حرفت یک سر انکار نموده ممالک بزرگ را به محابس بزرگی تبدیل مینمود.

سلطنت استبدادی وزرا و مامورین دولت را از مسئولیت اعمال شان در برابر ملت فارغ ساخته تمام شکایات را متوجه شخص پادشاه مینمود و با وضع مسئولیت در غیر محل مرکز ثقل دولت را ضعیف ساخته، اسباب انقراض این رژیم را فراهم مینمود.

سلطنت استبدادی در حقیقت يك دوره انتقال و تحول یعنی یکدرجه متوسط بود در بین نظام ملوک الطوائفی و نام جدید دیموکراسی که بدو در طی یک تکامل تدریجی و طولانی بصورت مشروطه شاهی در انگلستان قایم گردید و سپس انقلاب کبیر فرانسه تهداب آنرا بروی حاکمیت ملی و تفکیک قوای ثلاثه دولت استوار ساخت. در طی این انقلاب بود که ملت در يك شب با اتخاذ چند تیم جدی و قاطع بقایای نظام ملوک الطوائفی را با اصول سلطنت استبدادی

یکجا در فرانسه منقرض ساخت و بعد سایر ملل اروپا از این اقدام پیروی کرده یعنی در ساحه امنیت و برخی در سایه انقلاب و تشدد، نظام جدید دموکراتیک را خواه بشکل مشروطه شاهی و خواه و بصورت جمهوری قبول کردند.

اما در مشرق سلطنت مطلقه اندکی بیشتر دوام نمود. وقتیکه دول اروپائی در تلاش منافع اقتصادی رو به شرق نهادند اولیای مستبد مشرق از مدنیت جدید بیخبر و از پشتیبانی ملت بی‌نصیب بودند و لهذا در برابر سیل استعمار مقاومت نتوانسته یکی بعد دیگری از پا در افتادند. بعضی مثل سلطنت مغلیه هند و امپراطوری عثمانی بکلی مضمحل شدند و برخی بشکل خانواده‌های تحت‌الحمایه فقط به عنوان سلطنت و ریاست اکتفا کرده مفهوم اقتدار را با استقلال مملکت یکجا در پای دشمن خارجی ریختند.

از آنجا که در اجتماع هر حالت - حالت نقیض خود را به صورت ردعمل ظاهر میسازد پنجاه سال پیش از این در برابر این سیر انحطاطی که تمام مشرق را بیک مجموعه دول مستعمره و نیمه مستعمره تبدیل کرده بود بتدریج یک نهضت دیموکراتیک برای تاسیس حکومت‌های مشروطه و مسئول (در نزد ملت) در ممالک مختلفه مشرق ظهور نموده و قوانین اساسی و به تقلید از قوانین اساسی اروپا (البته با ملاحظه شرایط محیط) تدوین گردید.

اما تا موقع تشکیل کابینه فعلی معناً در مملکت ما اثری از مشروطیت نبود و اینک در چند سال اخیر مملکت بدوره تحول و از اصول سلطنت مطلقه به سلطنت مشروطه داخل گردیده و میتوان گفت که در آستانه دیموکراسی واصل شده است. امیدواریم که این مرحله مهم تاریخی در مملکت ما بدون برخورد با موانع مصنوعی به حکم تکامل طبیعی در فضای صلح و سلام به انجام رسد.

موتور در دوایر رسمی

ه.د

چندی قبل خبر، شکستن يك عراده موتور وزارت اقتصاد ملی را در جراید مطالعه کردم و در اثر آن تاریخچه ظهور موتور در دوایر دولت و تأثیر آن بر اقتصاد مملکت و حکومت پیش چشم مجسم شد. اگر مصارف کمر شکن يك موتور شخصی را (اگر نصیب تان شده باشد) بطور سرسری حساب نمود، آنگاه نتیجه را بر تعداد موتورهای که بمصرف دولت بکار افتاده است ضرب نمایند درجه تأثیر منفی این اوضاع بر بودجه مختصر افغانستان تا حدی روشن خواهد شد.

بیست سال پیش ازین تجویز گردید که يك يك عراده موتور (با مصارف) از بودجه دولت در دسترس وزرای مملکت گذاشته شود. علت این تجویز فقط آن بود که وزرای مملکت (که قرار قانون اساسی وظیفه سنگین و مشترک در برابر ملت بدوش دارند) يك وسیله مفید و سریع برای اجرای وظائف و باخبری از اجراءات ماموریت خود در نقاط دور و نزدیک مملکت در دست داشته باشند و در موقع تحقیق و بازپرس امور بعد مسافه و فقدان وسایل حمل و نقل را عذر عدم رسیدگی بامور و شکایات مردم قرار ندهند.

باوصف ضعف بودجه نظر به سنگینی وظیفه و مسئولیت اعضای کابینه این تجویز کاملاً معقول و بجا بود اما متأسفانه بعدها حکمت اصلی آن فراموش گردیده مورد سوءاستفاده قرار گرفت. باین معنی که اولاً معین‌های وزارتخانه‌ها و سپس روسا و مدیرهای عمومی هر يك سنگینی وظیفه را بهانه ساخته در تلاش موتور رایگان برآمدند و بازار موتور در دوایر چنان گرم شد که هر سال در بودجه هر وزارت چندین عراده تکلیف میگردید و باشخاصی که در اثر تشبث شخصی یا لطف خاص آمران مورد تفقد قرار می‌گرفتند بحیث یادگار محبت توزیع میشد. نقص دیگری که وارد گردید بقیه در صفحه ۲

بقیه موتور در دواير رسمی

این بود که رجال مملت بسواری موترهای جدید و لوکس عادت گرفته در استعمال موتر تابع مود شدند. لهدا در اول هر سال خودشان زمینه فراهم کردند که موترهای مودل گذشته را به مامورین زیردست واگذار کرده موتر مودل جدید اخذ کند. هر قدر که در وصول موتر جدید بکار رفت به همان پیمانده در استعمال و محافظت آن اهمال معمول شد. در این ۲۰ سال برای استحقاق استعمال - ترمیم و محافظت صدها عراده موتر سرکاری (یعنی ملی) يك قانون - يك لایحه، يك مقرر - يك تعلیمنامه وضع نشد و راه سوءاستفاده و سوءاستعمال مسدود نگردید. در نتیجه به هر شخصی که موتر رسید اعضای فامیل او چنان تصور کردند که موتر به آنها بخشش داده شده و به هر ترتیب و به هر محلی که دلشان خواست آنرا استعمال کردند. پسر جوان بلادرنگ بان وسیله فن درایوری آموخت و اگر در ضمن کوشش و آزمایش موتر شکست و یا خراب شد چون طبعاً نازدانه و نازک طبع بود موتر تسلیم فابریکه ترمیم گردید و خودش مورد تفقد و شکرانه و سر سلامتی قرار گرفت. اگر باور ندارید هر روز صبح يك درجن از این جوانان را در پشت رول موترهای لوکس در مدخل لیسسه‌ها و در ایام تابستان در راه صیفیه پغمان مشاهده فرمایید که با چه تبختر با یک دیگر مسابقه دارند. آیا این وضعیت برای ملت و مملکت بچند تمام میشود؟ احصاییه صحیح بدست ما نیست اما اگر تعداد این گونه موترها را در تمام مملکت سه صد و استهلاک قیمت و مصرف يك موتر را در يك سال دوهزار افغانی قیاس کنیم به مبلغ درشت پانزده ملیون افغانی برمی‌خوریم که در بودجه مختصر افغانستان واقعا کمر شکن است.

خوب حالا علاج کار چیست؟ علاج کار این است که اولاً حکومت اعطای موتر تیزرفتار را مخصوص وزرا و روسای دواير مستقل و نایب‌الحکومه‌ها بسازد و مخصوصاً دقت کند که در يك اداره بیش از يك عراده موتر تیزرفتار داده نشود و توضیح شود که آن موتر برای کار اداره است نه کار يك شخص.

دوم - يك تعداد موتر فقط يك نوع ارزان و مستحکم در صدارت عظمی برای امور ضروری دولت حفاظت شود که عندالضرورت فقط برای اجرای امور فوری بدسترس مامورین گذاشته شد و بعد از انجام کار دوباره به گراج تحویل شود.

سوم - مورد استعمال موتر - طرز محافظت - مصرف تیل و ترتیب بازخواست ذریعه يك لایحه معین و جزای متخلف مقرر شود

اعلامیه جهانی حقوق بشر

ماده ششم - هرکس حق دارد که شخصیت حقوقی او در همه جا به عنوان يك انسان در مقابل قانون شناخته شود. ماده هفت - همه در برابر قانون مساوی هستند و حق دارند بدون تبعیض و بالسویه از حمایت قانون برخوردار شوند. همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقض اعلامیه حاضر باشد و بر علیه هر تحریکی که برای چنین تبعیضی بعمل آید بطور مساوی از حمایت قانون بهره‌مند شوند. ماده هشتم - در برابر اعمالی که حقوق اساسی فرد را مورد تجاوز قرار بدهد و آن حقوق بوسیله قانون اساسی و یا قانون دیگر برای او شناخته شده باشد هر کس حق رجوع موثر به محاکم ملی صالحه دارد.

اصولنامه انتخابات شورای ملی

فصل چهارم

صورت اعلان حکومت برای اجتماع انتخاب کنندگان

۸ - حکومت محلی اعلانی مرتب نموده و به مناسبت اهمیت محل از ده روز الي يك ماه قبل از وقت انتخاب اشاعه می‌دهد. اعلان مذکور مطالب ذیل را دارا خواهد بود.

الف - شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان.

ب - محل و اوقاتی را که انتخاب کنندگان به مرکز محل انتخاب حاضر شوند.

ج - محل و زمانی که انتخاب کنندگان برای انتخاب وکیل جرگه و مذاکره میکنند.

د - عده وکلای را که باید منتخب نماید.

۹ - اشخاصی که شرایط انتخاب کردن دارا هستند در ظرف مدتی که در اعلان حکومت تصریح می‌شود باید به مرکز مدل انتخاب حاضر شوند.

۱۰ - کسانی که در ظرف مدت معینه به مرکز محل انتخاب حاضر نشوند در آن انتخابات حق شان ساقط میشود.

۱۱ - در هر منطقه انتخابیه که انتخاب کنندگان به محل انتخاب حاضر میشوند هرگاه انتخاب کنندگان بعضی از آن نقاط در مدتی که حکومت محلی در حدود همین اصول معین میکند به مرکز حوزه انتخاب حاضر نشوند، حق انتخاب آنها ساقط و انتخاب سایر همان منطقه معتبر است.

موتور در دواير رسمی

چهارم - توريد موتر تیزرفتار در مملکت محدود و توريد تیزرفتار لوکس از نوع دوسوتو و بیوک و کرایسلر و امثال آن بکلی ممنوع گردد تا این هوس در قلبها فرو نشیند، و در عوض آن موترهای اوتوبوس در داخل و خارج شهرها بکار بیفتند.

امید است اتخاذ این تجاویز وضع اسف انگیز موتر را در دواير اصلاح نموده و به اقتصاد ملي نیز کمک موثر نماید.

ارسالی شعبه نشرات وزارت اقتصاد ملی

در شماره ۴۱ جریده شریفه وطن مضمونی تحت عنوان "به امر فوق العاده" جلب توجه نمود که شکایتی را مبنی بر تمدید این برق در یکی از منازل شخصی ارائه می‌داد. گرچه علی‌الرغم تصور نویسنده محترم موضوع به وزارت اقتصاد ملی چندان ربطی نداشت معهداً نظر به استفسار ایشان معلوماتی از موسسه د برشنالوی شرکت خواسته شده و اینک عین آنرا جهت مزید معلومات خوانندگان محترم ارسال می‌نمایم و ضمناً در مورد اینکه گفتیم استفسار این موضوع به وزارت اقتصاد ملی چندان ربطی نداشت این نکته را قابل تذکر میدانیم که موسسات تجارتي وقتی بطور رسمی تاسیس میشوند از خود اساسنامه‌های داشته میباشند که براساس آن در انجام کارهای خود آزادانه اقدام مینمایند. برای اجرای هر امر به وزارت اقتصاد ملی مراجعه نمیکند و علاوه کدما شکایت قبلی نیز در این مورد از طرف نویسنده محترم و یا رفقایشان و یا دیگر اهالی آن منطقه به وزارت اقتصاد ملی نرسیده بود که وزارت از آن مطلع می‌بود بنابراین دلایل حق داریم بگویم استفسار نویسنده محترم از وزارت اقتصاد ملی بی مورد بوده است علی‌الحال پاسخ موسسه برق را مطالعه فرمایند.

احتراماً بجواب استعلامیه شما حسب فقرات ذیل پرداخته میشود. جواب فقره اول: این موضوعیست مبرهن و همه اطلاع دارند که مصرف برق نسبت به تولید قوه ماشینها متدریجاً بیشتر شده و هم لینها به سبب توسعه شهر ضعیف گردیده که مدتیست موسسه در صدد اصلاح لینها میباشد چنانچه لینهای چندین حصه نیز قوی‌تر گردیده اما بعضی آقایان علاوه بر تنویر از بخاریها، اتوها و باقی لوازمات لوکس برق استفاده می‌نمایند که در این صورت ولت برق ضعیف تر می‌گردد. خواهشمند است مضامین اعلانات رادیو و جراید، موسسه را ملاحظه فرمایند که اگر از مصارف بیجا جلوگیری بعمل آید در آن صورت ممکن ولت برق خود بخود بخود اصلاح گردد

فقره دوم: می‌فرمایند که بعضی کارته‌ها از تنویر برق محروم مانده است پرواضح است همان علل ضعف قوه و تصریحات فقره اول موجب گردیده موسسه بیشتر از این کمک نتوانست یعنی برق جدید داده نمیتواند و به همین منظور دستگاه سروبی به سرعت تحت کار گرفته شده تا اگر خدا بخواهد عندالاکمال پایتخت و اکثر نواحی دیگر منور گردد. با این هم اشخاصی که استحقاق تنویر از سابقه دارند باینها نیز در کارته و باقی حصص و حتی نواحی قریب شهر که لین برق از سابق رفته باشد شرکت حق تلفی ننموده است.

فقره سوم: راجع به لت و کوب یکنفر مامور دولت این موضوع در موسسه برق کدما رسمیت ندارد لذا این فرمایش را به موسسه برق مربوط نمی‌دانیم.

بقیه ارسالی وزارت اقتصاد ملی

راجع بقره ۴: درباره تمدید شدن چند پایه در ۲ و ۳ قریه نیازی و ولایتی و غیره ذیلاً عرض میشود:

این موضوع تنها به شخص محمد عمرخان ربطی ندارد مگر دو سال قبل یکدسته اشخاص قریه نیازی و ولایتی درخواست تمدید لین برق را به موسسه نموده بودند. ریاست برق به ملحوظ عدم استحقاق و قوه کافی معذرت خواست. باز هم يك مدت مراجعه کردند همان معذرت خود را پیش کرد. بلاخر در اواخر سال گذشته و آغاز امسال همان دسته اشخاص مکرر عارض شدند. چنانچه نقل مضمون عریضه آنها را خدمت شما درج میکنیم:

مایان اهالی قریه نیازی که از قوه برق محروم میباشیم استحقاق اشخاص شهری را به پول نقد خریداری نموده ایم که از مدت اسم مایان در دفتر شرکت محترم قید است. برای اینکه از ضیاء برق مستفید باشیم آرزومندیم به شعبه امر فرموده شود تا از لین بینی حصار برای ما لین برق تمدید شود. محل امضاء غوث الدین، رجبعلی، شمسدین، عبدالمحمد وکیل قریه ولایتی، عبد القادر، پیر محمد، عبدالرشید، محمد مرزا، حاجی محمدعلی، محمد رفیع، عبدالصمد عطامحمد، سلطان محمد، عبدالطیف، محمد شاه و غیره ...

لهذا نظر به چنان عریضه که اشخاص مذکور از ۲ سال قبل مراجعه داشتند و موسسه بدون استحقاق سابقه عرض شانرا نمی پذیرفت - و در اخیر به خرید استحقاق حاضر شدند چون یکی مقررات شرکت این است که هرگاه (۷) نفر استحقاق برق بدست داشته باشد موسسه لین برق آنرا تمدید میکند پس به دلایل متذکره که اشخاص مذکور حاضر کردن استحقاق سابق برق را اولتر قبول کرده اند موسسه حسب مقررات برای شان لین را تمدید نموده که در حال سپردن استحقاقهای برق، برق به آنها بدهد و الاخیر.

ملاحظه میفرمایید که در اینجا تنها مسئله محمد عمر خان نبوده و نه مخصوص آنها لین مستقیم برق برده شده ذواتیکه میفرمایند لطفاً خوبتر دقیق شوند که لین موسسه برق از بینی حصار به اثر عرض اشخاص زیاد فوق الذکر تمدید شده مگر چون خانه آقای محمد عمرخان بین قریه ولایتی و نیازی واقع و استحقاق سابقه برق را نیز دارا میباشد مسلم است وقتی که باقی مردم از استحقاق داران سابقه برق بیگیرند به آقای موصوف نیز به اثر همان استحقاق نظر به سایر مردم، برق داده خواهد شد. این هم باید اشتباه نشود که شرکت برق از شهر تا قریه نیازی یا ولایتی اکنون چند کیلومتر پایه ولین برق - نبرده و طوری که عرض شد تا بینی حصار لین عمومی از سابق رسیده بود

بلکه در عمارت مشهور به کوتی (مخصوص ریاست زراعت) که اکنون ادویه و اکسین چیچک و غیره ساخته میشود هم سابق برین لین رفته که در حقیقت بقریه نیازی برق رسیده بود که از آنجا بقریه های اهالی مذکوره بجز چند پایه محدود مسافه های چند کیلومتری نمیباشد بلکه ما عداله گفته میتوانیم که خود آقای محمد عمرخان با وصف داشتن ۳ استحقاق سابقه فرموده بودند: در صورت ما برق گرفتنی هستیم که باقی اشخاص اولتر برق بگیرند منباب پایه ها که میگویند بجبر در زمین های زراعتی بنام لین تلفون نصب شده اساس و منطقی ندارد چه در حالیکه بیک موضوع بردن لین برق ضرورت شود چرا بنام پایه تلفون ذکر گردد چه هر دو امور لازمه بوده و موسسه مجبور نیست که پایه برق را به اسم تلفون یاد کند. ما به شما اطمینان میدهم که لینها به رضایت اهالی و نظر به خواهش خود آنها نصب گردیده بل اهالی در نصب آن بکمال میل با نفعی موسسه کمک کرده اند و هرگاه لین عمومی قریب خانه یکنفر بکدام حصه زمین تصادف کند آیا سوای طریقه مذکور به چه ذریعه لین برده شود زیرا لین از راه زمین صورت میگیرد و بعضی نصب کدام پایه که تصادفاً بزمین یکی از اشخاص واقع شود کدام تکلیف و نقصان را عاید نمیکند منباب استعمال پایه های جشن این موضوع به اختیار و داخل مقررات خود شرکت است که پایه های خود را عندالموقع به هر کجا استعمال و نصب میتواند.

طوریکه موضوع را يك اندازه تفصیل دادیم موسسه برق کدام امر خلاف مروت را اجرا ننموده و بلکه شب و روز برای رفاهیت اهالی کار میکند هرگاه با وصف آن حدسیات برخی آقایان چنان باشد عقیده آزاد بوده مگر ما بزعم خود در همه امور رفاهیت و بی غرضی مطلق را در همه امور رعایت کرده ایم.

مکتوب از دیپوی تعـاونی

در شماره ۴۳ وطن مضمونی تحت عنوان "یادداشت به هیئت خریداری" نشر و چون این تذکر خیلی بموقع بود اسباب ممنونیت ما را فراهم و برای اینکه اصل مطلب به خوانندگان گرامی وطن خوبتر روشن شود تذکر می دهیم که ما تجارب گذشته را همیشه مطمح نظر قرار داده و هیئتی که برای این کار تعیین شده و مرکب از اشخاص تعلیم یافته و با تجربه بود و تحت اثر شاعلی برات علی خان معاون (لیسانسه حقوق) بخزید اقدام میکند و پروگرام مفصل داده شده تا اموال طرف احتیاج عامه ملت تا از قبیل طول - الوان - جیم و امثال آن (در صورتیکه نسبت به مال جاپانی که قبلاً قرارداد شده و نسبت به نرخ مال جاپانی در بازار هند ارزانتر باشد) خریداری کند. تادیه پول و چالانی مال به نمایندگی بانک ملی در بمبی موكول و هیئت باید زودتر مراجعت نماید.

گویا به این ترتیب، امید است خریداریها به صورت صحیح صورت گرفته و در مصارف هیت صرفه جویی بعمل آید.

آصف آهنگ

عصر اتوم یا قبل از تاریخ؟

از شما چه پنهان خیلی دشوار پسند بودم تا قضایا را به چشم سر مشاهده نمی کردم قبول نمی کردم. از همین سبب از مسایل تاریخی نفرت داشتم و از مورخین بدم می آمد - هنگامیکه از انسانهای اولیه گفتگو و از دوره سنگ و آهن سخن می راندند بر منطق شان می خندیدم و پیش خود فکر می کردم که اگر بشر در آن دوران خط و کتابت نمیدانست و در مغاره ها به گفته ایشان زندگی میکرد پس اینها را کی از آن احوال خبر داد و تمسک شان چیست؟ و از میلیون ها مردمی که این اراجیف را میخواندند و باور میکردند، خوشم نمی آمد - و فکر می کردم که اگر اقتدار میداشتم تمام کتب و اسناد تاریخی را یکجا با مورخین می سوزانیدم. و دنیا را از شر این یاوه سرایان نجات میدادم. تا در سنه چند ... گزارم به پاریس افتاد و آنجا هم سر شکایت را باز کردم. یک نفر فرانسوی دستم را گرفت و سر راست به موزیم بشر برد همه چیزی را که مورخین قبل از تاریخ بیان کرده بودند. بمن نشان داد - تعجب کردم از این خانه به آن خانه گردش میکردیم اسباب و آلات پیشینیان را از دیده می گذرانیدیم تا بالاخره همه اشیا دیده شد چون در بالا گفته بودم تا قضایا را بچشم سر مشاهده نکم یقین حاصل نمی شود همه گفته های مورخین را قبول کردم اما يك مشکل حل نشد و آن زندگی انسانهای اولیه در مغاره ها بود که پوست حیوانات هم پوشیدند و از میوه های کوهی یا شکار حیوانات سد جوع میکردند. چون در موزیم نمونه زنده آن وجود نداشت بخود جرات و از مدیر موزیم پرسیدم. خنده اش گرفت و گفت آقا کجائی هستی؟ گفتم افغانم. گفت عجب افغانی و از حیات قبل از تاریخ اظهار بی خبری میکنی. میخواستم چیزی بگویم و از شئون ملی خود دفاع کنم اما مهلتم نداد و گفت چشمانت را ببند و دستت را بدستم بده. فوراً داستان های حاتم طی و میر ارسلان بخاطرم گذشت. معهذا اطاعت کردم و دیده را بستم و دست بدستش گذاشتم همین که چشم گشودم در مقابل خود دو مجسمه کوه پیکر مشاهده کردم و در اطراف آن مغاره های کوچک کوچک نظرم را جلب نمود که انسانها در آن داخل و خارج می شدند. اینها اکثراً پوست بز پوشیده بودند فی الفور دوره ماقبل التاریخ بخاطرم آمد و وحشتم گرفت فرار کردم تا مدیر موزیم را پیدا کنم و از جنگ این وحشیان نجات یابم.

هر طرف رو نمودم انسانهای ما قبل التاریخ دیده میشد - اما نه بان قوت و صلابت که در فلم ها دیده بودم بلکه ضعیف و ناتوان و بی آزار. با وصف آن از وحشت فارغ نبودم تا اینکه از دور یک عمارت عصری بنظرم آمد نزدیک رفتم - چند نفر انسانهای نیمه متمدن را دیدم که در سالون گردش میکردند. از دیدن آنها روح در قالبم باز آمد به فرانسه گفتم این موزیم چه نام دارد و از پاریس چقدر دور است حرف مرا نفهمیدند یکی از آنها لب به سخن گشوده به اسلوب

مکتوب وارده

لطفاً مضمون ذیل را برای آگاهی هموطنان گرامی و مخصوصاً مشترکین داخلی و خارجی ندای خلق نشر فرمائید:

بمشترکین خارجی و داخلی جریده ندای خلق با کمال احترام تذکر میدهم که چون کتاب اسامی مشترکین با دیگر جراید مطبوع و اوراق غیرمطبوع اداره ندای خلق ضبط شده و مدرکی بدست نداریم که با ساس آن بتادیه اضافی پول اشتراک مشترکین گرامی بپردازیم. فلذا تا حین معلوم شدن مقدرات نامه و مذاکره و جواب عرائض رسمی بنده امید است این معذرت بنده را به پذیرید (داکتر محمودی)

انتخابات آینده

غ.م جاهد از هرات

چندین سال است که از تمام نقاط مملکت نمایندگان انتخاب و به پارلمان فرستاده میشود. اما انتخابات دوره اخیر نسبتاً بی سابقه بود و تا حدی روح اهلیت و لیاقت ملت را در انتخاب وکیل ثابت کرد که حقیقتاً این انتخابات است که درجه علاقه ملت را به امور ملی آشکار می سازد و هر قدر ملت درین جا توجه و جدیت نشان میدهد و اشخاص لایق تر انتخاب می کند بهمان اندازه حس وطن دوستی خود را هویدا میسازد.

توده وطن پرست میدانند که امروز مملکت در شورا به چگونه اشخاص محتاج است. وطن امروز وکیل بنام نمی خواهد بلکه وکیل بعمل میخورد، هرگاه درین قسمت خوب دقت شود - البته نتیجه مفید آن عاید ملت می شود.

من نمی خواهم آمال خود را به تفصیل بوکیل خود ابراز کنم تا بر وفق آمال من رفتار کند. امروز آمال ملی هر فرد وطن پرست معلوم است که همه آرزوی تشکیل یک حکومت مشروطه و مسئول - ترویج مدنیت و رفع فشارهای ناحق از بالای ملت دارد. این مطالبی است که هر وکیل باید بداند بلکه وکیل لایق باید با درد محیط آشنا بوده بدرمان آن بکوشد. وقتی که در تعیین وکیل دقت بعمل آمد و او برای دفاع از حقوق موکلین خود آماده گردید بعقیده من دیگر محتاج بتوصیه و سفارش نخواهد بود و خود بمسئولیت ایمانی خود پی خواهد بد. دوره گذشته با انتظار ملت سپری شد و آمال ما کمتر نتیجه داد ولی اینکه باز موقع آن رسیده که از هموطنان عزیز خود خواهش کنم تا نیک بنگرند و در انتخاب وکلاء خوب غور نمایند تا بخواست خدا از سراسر کشور عزیز بهترین و لایق ترین اشخاص شامل شورای مملکت شود و بمشکلات ملت و دولت درست رسیدگی کنند. ضمناً بخاطر داشته باشند آن کسانی را که دوره گذشته جز اتلاف وقت چیزی نشان نداده اند و فقط بنام وکالت کرسی پارلمان را مغتنم شمردند. البته اسمای شان هیچ گاه فراموش ملت نخواهد شد و اگر باز شروع بفعالیت انتخابی کردند ملت گول شانرا نخواهند خورد همان فداکاری های گذشته شان کفایت میکند. لطفاً تشکرات صمیمی مارا بپذیرند.

اخبار هفته

افغانستان و اردوی بین المللی - توقیف اتم - انسداد قنسلگری برطانیه - قانون اساسی مملکت اردنیه

کابل - قرار اطلاع باختار در موقعیکه در مجمع عمومی ملل متحد راجع به تامین امنیت مجموعی بحث میشد نماینده افغانستان با طرفداری از اصول امنیت مجموعی جهان از اظهار رای در باب تخصیص دستجات اردو برای عملیات در برابر متعرض خودداری و اظهار نمود که نظر به اوضاع فعلی آسیا، این تجویز را پذیرفته نمی تواند.

برای درک رویه نمایندگان افغانی درین قضیه باید سوابق این این موضوع را مختصراً یادآوری کنیم. فکر تأسیس یک - اردوی بین المللی با موسسه ملل متحد یک جا ظهور نمود اما سال گذشته پس از بروز مخاصمت در کوریا مجمع عمومی هیتی مرکب از نمایندگان یازده مملکت معین کرد تا موضوع اقدام مشترک را در برابر متعرض مطالعه کرده بمجلس راپور بدهد. هیئت مذکور نظریات خود را در جلسه حاضره ارائه نمود و ضمناً، پیشنهاد کرد که باید دول عضو یونو یک یک قطعه از اردوی خود را برای عملیات در برابر متعرض احتمالی همیشه آماده کار داشته باشند. نماینده شوروی اعتراض کرد که چون قرار منشور ملل متحد حفظ امنیت وظیفه اساسی شورای امنیت است (که تصاویر آن باید باتفاق آرای پنج دولت بزرگ اتخاذ شود) لهذا مجمع عمومی نمیتواند چنین تصمیم بگیرد. موضوع باکثرت آراء (با پنج رای مخالف و سه رای ممتنع) تصویب گردید. نماینده افغانستان با تأیید اساس "امنیت مشترک جهان" بدلیلی که در فوق ذکر شد فقط از تخصیص اردوی خود معذرت خواست.

در مباحثات ملل متحد راجع به امنیت و مقابله با متعرض یک نقص بزرگ بنظر میرسد باین معنی که ملل متحد تعرضهای سابقه دار را که ریشه آن در دوره های گذشته قایم شده است بنظر تعرض نمی بیند ولو اینکه صریحاً مخالف احکام "منشور ملل" و "ابلاغیه جهانی حقوق بشر" و موجب برهم زدن امنیت باشد. مثلاً ملل متحد عملیات دولت انگلیس را در مصر و ملایا و تشدد فرانسه را در افریقای شمالی و هند چین از عملیات عادی تلقی میکند و همچنان مظالمی را که پاکستان در برابر افغانهای پشتونستان مرتکب میشود

بقیه عصر اتم یا...

گادیوانان و هتل چیان کابل گفت این جا هتل استراحت لازم، جای لازم. یکه خوردم دیدم که به فارسی حرف میزنند، سوال خود را بفارسی تکرار نمودم. آنها را خنده گرفت و گفتند اینجا، بامیان است و مهد مفاخر تاریخی افغانستان!

از آن دم تا کنون بیخودم و نمیدانم کی در ازمنه قبل تاریخ زندگی میکنیم یا در عمر اتم؟ مملکت چرا درین حال است و مقصر کیست و این افراط و تفریط، از کجاست؟ چون بحل این معما قادر نشدم خواستم تا موضوع را باقتراح بگذارم تا معلوم شود که مقصر کیست و چاره این کار چیست؟

م. سیاسی

اغماض مینماید. چرا؟ برای آنکه در سابق نیز چنین بود، و این ممالک حق تغلب و استعمار درین نقاط قایم کرده اند! این است که در چنین حال ملل شرقی، که خود در تحت فشار شدیدی تعرض قرار گرفته اند نمیتوانند قوای مختصر خود را وقف جلوگیری از تعرض احتمالی در دیگر نقاط عالم بسازند. این است که با یک بار دیگر می گوئیم که مادامی که درین جهان - استعمار برقرار است تأمین امنیت حقیقی دشوار است.

کابل - اطلاع گرفته نیم که جریده، اتم میمنه توقیف شده است. اما ریاست مطبوعات تا کنون علت این امر را توضیح ننموده امید است دلایل خود را منتشر سازد.

کابل - جمع آوری اعانه برای فقرای شهر دوام دارد اما تا کنون همکاری بزرگترین موسسات اقتصادی مملکت درین امر خیر ظاهر نگردیده است و بینوایان انتظار معاونت آنها را دارد.

طهران - حکومت ایران به سفیر برطانیه اطلاع داده که باید تمام قنسلگری های دولت مذکور از خاک ایران بر چیده شود. زیرا اولاً قنسلگری های مذکور در امور داخلی ایران مداخلت ناجایز میکنند. ثانیاً بعد از تشکیل جمهوریت هند ودومنیون پاکستان برطانیه آنقدر معامله در ایران ندارد که وجود این قنسلگری ها لازم باشد. ثالثاً چون ایران در خاک انگلستان قنسلگری ندارد وجود قنسلگری های انگلیس منافی رویه متقابله است. چند ماه پیش چون چرچل صدراعظم برطانیه شد به اصلاح اوضاع اقتصادی انگلستان از راه صرفه جوئی آغاز کرد و در قدم اول معاش خود و وزراء خود را تقلیل نمود. اینهم یک درس جدید صرفه جوئی است. هرگاه صدراعظم برطانیه از آن حسن استفاده کرده دستگاه وسیع سیاسی و نظامی - استعمار انگلیس را که عمر آن بسر رسیده، بر چیند یقیناً بر مشکلات اقتصادی فایق خواهد شد.

عمان - امیر طلال قانون اساسی جدیدی مملکت اردنیه را که بر اساس دیموکراسی ترتیب گردیده تصویب نمود. بموجب این قانون بعد ازین کابینه مملکت اردنیه در نزد شورای ملت مسئول خواهد بود نه در نزد شاه. باین ترتیب یک ملکت دیگر مشرق از درجه منحن حکومت مطلقه بمرتبه عالی رژیم مشروطه ترقی مینماید و ما یقین داریم که این پیشامد در استقرار اوضاع آشفته آن مملکت بس مفید ثابت خواهد شد.

واشنگتن - مذاکرات ترومن و چرچل پایان یافت. اگرچه ابلاغیه رسمی بسیار مجمل بود اما جراید نوشتند که ترومن به چرچل سفارش نمود تا امیر فاروق را بحیث شاه سودان بشناسند تا حل باقی قضایا آسان شود. اگر چه چرچل این نظریه را نپذیرفت اما از پیشنهاد ترومن معلوم میشود که دولت امریکا ماهیت نهضت کنونی شرق و درجه اهمیت آن را در استقرار امنیت بین المللی درک نموده است و این خود محل امیدواری زیاد است.

در مطبوعه ملی طبع شد.

باز تایپ و تدوین دیجیتالی: قاسم آسمایی

نشر: صفحه انترنیتی راه پرچم مارچ ۲۰۲۲